

**Česká školní inspekce
Pardubický inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIE-1840/22-E

Název	ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN
Sídlo	561 66 Těchonín 4
E-mail	zstechonin@email.cz
IČO	70 985 995
Identifikátor	650 051 394
Právní forma	příspěvková organizace
Zastupující	Lenka Kreuselová
Zřizovatel	obec Těchonín
Místo inspekční činnosti	Těchonín 4 Těchonín 187
Inspekční činnost na místě	13. a 14. 12. 2022

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Předmětem inspekční činnosti vykonané podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů, bylo zjišťování a hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, včetně hodnocení naplňování školních vzdělávacích programů.

Charakteristika

ZÁKLADNÍ ŠKOLA A MATEŘSKÁ ŠKOLA TĚCHONÍN (dále škola) vykonává činnost mateřské školy (kapacita 28 dětí), základní školy (kapacita 60 žáků), školní družiny (kapacita 25 žáků) a školní jídelny (kapacita 200 stravovaných). Mateřská škola a školní jídelna sídlí na adrese Těchonín 187, základní škola a školní družina na adrese Těchonín 4. Budovy jsou umístěné nedaleko od sebe. Za vzdělávání v mateřské škole a školní družině je vybírána úplata. Zřizovatel pro aktuální školní rok udělil výjimku z nejvyššího počtu dětí v mateřské škole a z nejnižšího počtu žáků v základní škole.

Vzdělávání v mateřské škole probíhá v jedné věkově smíšené třídě podle Školního vzdělávacího programu pro předškolní vzdělávání *Jaro, léto, podzim, zima, v naší školce je to prima*. Ke dni inspekční činnosti škola evidovala 21 dětí, z toho 9 v povinném předškolním vzdělávání. Jedno dítě je vzděláváno v režimu individuálního vzdělávání.

Ve třech třídách základní školy se vzdělávalo 23 žáků prvního až pátého ročníku, celkový počet žáků klesl. Třída pro žáky prvního ročníku je samostatná, další dvě jsou tvořeny spojením dvou po sobě jdoucích ročníků. V letošním školním roce nejsou evidováni žádní žáci se speciálními vzdělávacími potřebami. Výuka je vedena podle *Školního vzdělávacího programu pro základní vzdělávání ZŠ Těchonín*. Pětina žáků dojíždí z okolních obcí.

Do oddělení školní družiny bylo aktuálně zapsáno 21 žáků. Činnost probíhá podle *Školního vzdělávacího programu pro zájmové vzdělávání ve školní družině* v ranních a odpoledních hodinách.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Ředitelka v procesu řízení navázala na vyhodnocené koncepční cíle a vymezila novou realisticky nastavenou koncepci rozvoje, kterou se ji společně se všemi zainteresovanými stranami (pedagogové, zřizovatel, zákonní zástupci) daří postupně realizovat. Vzájemnou spolupráci pedagogických pracovníků stanovila za jednu z priorit a k tomu je také účelně vymezená organizační struktura. Podíl pedagogů na dílčích částí správy školy se pozitivně odráží i v kvalitě výchovně vzdělávacího procesu a vytváření příjemné pracovní atmosféry jako dalších priorit školy. Kompetence týkající se chodu mateřské školy přenesla ředitelka na svou zástupkyni, která v mateřské škole působí dlouhodobě i jako učitelka. V řídicí práci je aktivní, účinně využívá své odborné zkušenosti, její snaha o zvyšování kvality předškolního vzdělávání je zřetelná. K operativnímu organizování chodu školy a procesu vzdělávání účelně přispívají jednání pedagogické rady a velmi časté formální i neformální pracovní porady. Jejich obsah přináší konkrétní zpětnou vazbu pro zefektivnění vzdělávání v oblastech hodnocení naplňování výchovně vzdělávacích cílů, zajištění potřeb dětí a žáků, uplatňování poznatků ze vzdělávání pedagogů. Obsah výroční zprávy o činnosti školy objektivně hodnotí výsledky činnosti školy v různých oblastech a ze závěrů jsou plánovány nebo upravovány další možnosti rozvoje.

Pedagogický sbor základní školy prošel problematickým obdobím z důvodu častých personálních změn, ředitelka situaci intenzivně řešila a aktuálně se situace stabilizovala. Někteří pedagogové v základní škole nesplňují odbornou kvalifikaci. Jejich výuka byla odborně, věcně správná někdy až příkladně realizovaná. Podpora dalšího vzdělávání vychází z priorit a potřeb školy, získané poznatky a dovednosti učitelé aplikují do své praxe a přispívají tak k inovování svých výchovně vzdělávacích postupů, které byly ve sledované výuce zřetelně využívány ve prospěch učebního rozvoje dětí a žáků. Oblast prevence a výchovného poradenství účelně koordinuje ředitelka společně se všemi pedagogy.

Přínosná pro řízení školy je i spolupráce s vedením malotřídních škol z okolí a četné vzájemné sdílení zkušeností s jinými mateřskými školami.

Materiální podmínky školy se částečně zlepšily, za finanční podpory zřizovatele proběhla rekonstrukce školní jídelny. Průběžně jsou dokupovány multimediální a další pomůcky pro zvýšení názornosti výuky, které byly ve výuce často využívány pedagogy i žáky. Příležitostí je doplnit ještě jednu interaktivní tabuli, aby všechny třídy pro žáky byly rovnocenně vybavené. Škola pořizuje nové didaktické pomůcky a hračky pro mateřskou školu. Zlepšila se vybavenost knižního fondu pro děti a žáky, učitelé při výuce využívají náměty z moderní odborné literatury. Funkční uspořádání a vybavení třídy mateřské školy přirozeně podporuje samostatnost dětí, motivuje k aktivnímu poznávání a učení. Účelně vybavené jsou didaktickým materiálem, výtvarnými díly, výrobky a výstupy činností ze školních projektů i prostory základní školy. Omezený prostor je pro rozvoj tělovýchovných aktivit v malé tělocvičně. Aktivní vyžití poskytuje školní zahrada, využíváno je i okolí školy a blízké přírodní prostředí. K podpoře zdraví a fyzické zdatnosti dětí a žáků přispívají kurzy plavání, lyžování a různé sportovní akce.

O pravidlech bezpečnosti a ochrany zdraví jsou žáci poučováni. Této oblasti věnuje škola pozornost i v různých vzdělávacích oblastech. Četnost školních úrazů je nízká. Škola podporuje zdravý vývoj dětí a žáků a správné stravovací návyky např. zapojením do projektů *Ovoce do škol, Mléko do škol*, přípravou zdravé stravy a využíváním regionálních potravin od soukromých zemědělců (brambory, zelenina, ovoce). Nad rámec běžné dotace se škole daří získávat finanční prostředky i z Evropské unie na rozvoj vzdělávacího procesu a podporu vzdělávání žáků.

Hodnocení průběhu vzdělávání

V mateřské škole je dětem poskytována pestrá a zajímavá vzdělávací nabídka plánovaná v souladu se školním vzdělávacím programem pro předškolní vzdělávání. Patrná byla námětová i logická provázanost aktivit, přihlednutí k věkovému složení dětského kolektivu a individuálním možnostem jednotlivců i návaznost na závěry z hodnocení průběhu vzdělávání. Vzdělávání probíhalo v příjemné, tvůrčí a radostné atmosféře, které napomáhal citlivý, vstřícný a respektující přístup učitelů. Výrazným pozitivem byla plynulá organizace vzdělávání s vyváženým poměrem spontánních a řízených aktivit. Didakticky zaměřená výuka probíhala zejména formou samostatné práce, ve dvojicích nebo skupinově, propojována byla s praktickými zkušenostmi. Zřetelný byl aktivizující způsob učení prostřednictvím manipulačních činností, přímého prožitku nebo řešením problémových otázek a situací. Frontální formy byly účelně využity ke zdravotnímu cvičení, hudebně pohybovým aktivitám nebo společným pravidelně se opakujícím rituálům. Posilována byla jemná a hrubá motorika, grafomotorika, smyslové vnímání, paměť, polytechnická gramotnost, matematické, předčtenářské, výrazně i komunikační a řečové dovednosti. Podporována je ve velké míře dětská tvořivost a fantazie, utváření vztahu k lidovým tradicím. Pobyt venku je cílenou součástí vzdělávání. Děti byly zapojovány do přípravy činností, výrazně vedeny k odpovědnosti za vlastní rozhodování a chování, samostatnosti při hygieně, sebeobsluze a stravování, šetrnému zacházení s hračkami a pomůckami. Pozitivní hodnocení učitelkami bylo motivační, zvyšovalo u dětí jejich sebedůvěru, každé mělo možnost zažít pocit úspěchu. I mladším dětem učitelky poskytovaly konkrétní zpětnou vazbu k jejich práci a vzdělávacímu pokroku. Pravidelně dostávaly děti prostor k sebehodnocení a vyjádření spokojenosti s realizovanými aktivitami. Žádoucí by ale bylo využívat k tomu různé a pro děti více zajímavé a věku přiměřené techniky (nejen slovní).

Malý počet žáků ve třídách základní školy velmi příznivě ovlivňuje průběh vzdělávání. Stanovené diferencované cíle výuky i ve spojených ročnících byly naplňovány. Sledovaná výuka se vyznačovala především vhodným střídáním různých forem a metod, které vedly k rozvoji znalostí, dovedností a někdy postojů, ale také k samostatnosti a zodpovědnosti za svoji práci ve vyučování. I proto byli žáci v průběhu činností aktivní, udrželi soustředění i při skupinové nebo samostatné práci. Někdy měli i možnost výběru z připravených činností a tím se mohli aktivně podílet na průběhu vzdělávání. Některé metody podpořily objevování a uvědomování si různých souvislostí s přesahem do jiných vyučovacích předmětů. Učivo bylo ve velké míře vyvozováno, pochopení žáků podporovala dobře vedená práce s chybou, propojování s praxí a sdílení osobních zkušeností žáků. Příležitostí je ještě ve větší míře podporovat žáky k posilování jejich mluvních dovedností v cizím jazyce. Učitelé stále vytvářeli dostatečný prostor pro vyjádření žáků k probíranému tématu a tím získávali zpětnou vazbu o míře pochopení probíraného učiva jednotlivců. Zřetelná byla i diferenciacce pro podporu nadání či hlubšího zájmu některých žáků o dané téma dalším rozšiřujícím učebním materiálem nebo vyšší náročností zadání. Pedagogové žákům účelně individuálně pomáhali v případě potíží, někdy si tuto oporu poskytovali i žáci mezi sebou. Učitelé průběžně pozitivně motivovali žáky k dosažení požadovaných výsledků i tím, že vyjadřovali důvěru v jejich schopnosti. V procesu výuky byly efektivně využívány názorné pomůcky a multimediální prostředky, které dopomáhaly získávat informace, procvičovat a upevňovat učivo, vizuálně podpořit téma. V závěru hodin bylo učiteli provedeno shrnutí obsahu výuky a výsledků žáků. Výrazný pokrok byl zaznamenán v sebehodnocení žáků, které plánovaně probíhalo ve všech ročnících nejen v závěru vyučovací hodiny, ale i v jejím průběhu. Jeho obsah byl účelný, protože žáci si uvědomovali souvislosti o pokroku svého učení. Dobře byli vedeni k vyjádření, co a proč jim dělalo problém nebo jakých výsledků dosáhli, či jak mají dále postupovat. Komunikace pedagogů s žáky byla partnerská, zohledňovala i jejich sociální, emociální, fyzické potřeby a panovala mezi nimi zřetelná důvěra. Výuku doplňují také vhodně zvolené školní projekty a akce zaměřené na posilování funkčních gramotností, kompetencí, pozitivního ovlivňování životních postojů a hodnot (např. finanční gramotnost, enviromentální tematika, čtenářství, zdravé zuby, charitativní akce apod.).

Činnost školní družiny přirozeně navazovala na obsah základního vzdělávání, její témata jsou zpracována tak, aby jejich realizace podpořila další individuální rozvoj žáků. Nabídka pro volnou hru, rozvoj nadání a odpočinek byla pestrá. Žáci měli možnost si vybírat činnosti podle svých momentálních zájmů. Opomíjen není ani důležitý pobyt venku a pohybové využití v okolí školy. Komunikace mezi pedagogy a žáky i mezi žáky samotnými, byla přátelská a vzájemně naslouchající, čímž dotvářela příjemnou atmosféru. Činnost školní družiny velmi dobře přispívá ke kvalitě poskytovaného vzdělávání.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Děti v mateřské škole v průběhu hospitací prokazovaly postupné osvojování základních schopností, dovedností a postojů. Projevovaly se přirozeně, aktivně se zapojovaly do výběru a realizace činností, chovaly se k sobě přátelsky, k dosažení společného cíle vzájemně spolupracovaly. Úměrně svému věku vyjadřovaly své zkušenosti a představy, vedly spontánní rozhovory, vyprávěly své zážitky, i mladší děti zvládaly prezentovat své pocity a dovednosti před ostatními. S pomocí učitelek reprodukovaly texty básní a písní. Měly přiměřeně rozvinutou hrubou a jemnou motoriku, i nejmladší manipulovaly s běžnými pomůckami a jednoduchými pracovními nástroji. Komentovaly pracovní postupy, dokázaly vyvodit závěry z realizovaných aktivit a úkolů. Ve své tvorbě prokazovaly zručnost, představivost a fantazii. Orientovaly se v početních představách, třídily soubory podle

daných pravidel, složily celek z částí, pojmenovaly základní barvy. Starší děti již uměly určovat hlásku na začátku slova. Zřejmé byly jejich vědomosti o lidových tradicích, společenském, přírodním i technickém prostředí. Velmi samostatné byly při sebeobslužných činnostech, v hygienických návycích a při stravování. Učitelky věnují výraznou pozornost vstupní i průběžné diagnostice dětí. Prostřednictvím vedených záznamů získávají přehled o rozvoji v oblasti biologické, psychické a sociální, doplňují je poznámkami o individuálních projevech v chování a učení i portfoliem prací dětí. Na základě zjištění dochází k průběžné úpravě vzdělávacích strategií. Pomocí při prevenci rizik školní neúspěšnosti jsou vedle cílených aktivit v rámci běžné výuky také společné akce se základní školou nebo zákonnými zástupci. Škola rodičům nabízí rovněž individuální konzultace k řešení vzdělávacích a výchovných potíží dítěte, doporučuje případně odborná pracoviště.

System hodnocení výsledků vzdělávání žáků základní školy je funkční, škola využívá pro interní hodnocení obvyklé metody (např. ústní zkoušení, kontrolní práce a testy). Příležitostí je i zařazování jiných typů testových úloh více zaměřených na využití dobrých znalostí žáků v praktických dovednostních úlohách. K hodnocení jsou dále využívány i různé systémy písemného sebehodnocení nebo obsah portfolií. Následně jsou zjištěné výsledky uplatňovány v individuálním přístupu, aby všichni žáci zvládli školní vzdělávací výstupy v co nejvyšší možné úrovni vzhledem ke svým schopnostem. K předcházení neúspěchu je nabízeno doučování, které je efektivním nástrojem pro podporu žáků, případně je nastavena zvýšená spolupráce s rodiči. Zákonní zástupci jsou o výsledcích vzdělávání informováni na pravidelných informačních schůzkách nebo při individuálních návštěvách školy a také průběžnými záznamy klasifikace nebo čtvrtletním slovním hodnocením v žákovských knížkách. Zlepšila se informovanost zákonných zástupců o hodnocení výchovných předmětů. Ve školním roce 2021/2022 prospělo 27 žáků, z toho přibližně 74 % s vyznamenáním. Kázeňská opatření nebyla udělena, drobné problémy pedagogové řešili s žáky domluvou. Škola stále upřednostňuje okamžité pozitivní ohodnocení před oceněním a pochvalami za déletrvající nebo mimořádné úspěchy, i když by tím mohlo být podpořeno pozitivní sebepojetí žáků, zejména těch, kteří nedosahují výborných výsledků nebo mají drobné kázeňské problémy.

Průběžné sledování případných signálů rizikového chování, realizované a pravidelně hodnocené preventivní aktivity a zařazená témata v obsahu vyučovacích předmětů se příznivě odráží v minimálním řešení výchovných problémů, které nebyly závažné. Žáci tak získávají povědomí o možných rizikových jevech a návodech, jak takové problémy řešit. Důležitost je přikládána i volnočasovým aktivitám organizovaných školou, žáci školy jsou tímto způsobem podpořeni ve smysluplném trávení volného času, rozvoji nadání i dalších sociálních zkušeností. Škola se snaží společně s dalšími školami v okolí připravovat různé akce, kde mohou žáci uplatnit především své pohybové dovednosti. Žáci v průběhu inspekční činnosti sami bezprostředně komunikovali s inspekčním týmem, dodržovali pravidla společenského chování.

Pedagogové všech součástí školy úzce spolupracují, kromě společných akcí si předávají zkušenosti a pomocí adaptačních aktivit usnadňují přechod nejstarších dětí do základní školy. Stejně tak se postupuje ve spolupráci se školami, kam přecházejí žáci na druhý stupeň vzdělávání. Škola dále využívá partnerství hlavně s místními spolky, knihovnou v Jablonném nad Orlicí, školskými poradenskými zařízeními apod. Významným partnerem je zřizovatel, který se výrazně podílí na zajištění materiálních podmínek a podpoře priorit školy. Žáci naopak mají možnost vystupovat na akcích organizovaných obcí a prezentovat své dovednosti na veřejnosti. Přirozeným způsobem si tak vytvářejí vztah k místu vzdělávání a začleňují se do života obce. Škola se prezentuje v obecním zpravodaji (*Těchonínské listy*).

Závěry

Vývoj školy

- Zlepšení materiálního vybavení včetně pomůcek pro výuku, rekonstrukce školní jídelny,
- zapojení školy do projektů EU podporujících zvyšování kvality vzdělávání,
- obměna pedagogů v základní škole, zatím nižší míra jejich odborné kvalifikace,
- zkvalitnění v oblasti nastavení a realizace hodnotících procesů v mateřské škole,
- zefektivnění vzdělávacího procesu předškolního vzdělávání z hlediska organizace, metod a forem práce,
- zlepšení vzdělávacího procesu v základní škole z hlediska vyhodnocování učebního pokroku žáků.

Silné stránky

- Promyšlená a plynulá organizace vzdělávání v mateřské škole s vyváženým poměrem spontánních a řízených činností,
- pestrá a pro děti atraktivní nabídka didakticky zaměřených vzdělávacích aktivit a jejich realizace zejména formou samostatné nebo skupinové práce,
- vytváření vhodných příležitostí k podpoře samostatnosti dětí, rozvoji sociálních dovedností a řešení problémových situací tvůrčím způsobem,
- vstřícný, respektující a empatický přístup k dětem a žákům, tvůrčí a příjemné učební prostředí,
- nižší počty žáků ve třídách základní školy umožňují četnější individualizaci, diferenciaci výuky a individuální podporu žáků, kooperativní činnosti vedou žáky k příznivému rozvíjení vzájemné spolupráce a posilování pozitivních vztahů,
- výrazné zlepšení v realizaci formativního hodnocení učitelů a žáků, které se konkrétně vztahuje k realizovaným vzdělávacím cílům vyučovacích hodin a umožňuje sledovat vzdělávací pokroky žáků,
- efektivní propojování aktivit mateřské školy, základní školy a školní družiny, které účelně směřuje k rozvoji potřeb dětí a žáků.

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- Omezené prostory pro rozvoj pohybových aktivit žáků základní školy,
- méně vyvážené materiální vybavení jedné třídy základní školy, které by umožnilo další rozvoj vzdělávacích metod a forem výuky.

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- Obohacovat v mateřské škole formativní způsob učení a hodnocení o další techniky přiměřené věku dětí,
- pokusit se o zajištění interaktivní tabule do jedné třídy základní školy,
- zvážit udělování pochval žákům jako další motivaci pro jejich učení a chování,
- podpořit pedagogy v dalším vzdělávání zaměřeném na jazykovou gramotnost žáků, didaktiku výuky cizího jazyka.

Stanovení lhůty

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 1 školského zákona ukládá ředitelce školy ve lhůtě do 14 dnů přijmout adekvátní opatření k prevenci nedostatků zjištěných při inspekční činnosti a ve stejné lhůtě písemně informovat Českou školní inspekci, jaká byla přijata opatření.

Zprávu zašlete na adresu Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu.

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Zřizovací listina, čj. 93/2005-11-16, ze dne 25. 10. 2005
2. Výjimka z nejvyššího počtu dětí v mateřské škole na školní rok 2022/2023, čj. 294/2022, ze dne 20. 6. 2022
3. Výjimka z nejnižšího počtu žáků v základní škole na školní rok 2022/2023, čj. 495/2022, ze dne 20. 6. 2022
4. Potvrzení do funkce ředitelky školy s účinností od 1. 8. 2018 ze dne 30. 7. 2018
5. Koncepce dalšího rozvoje školy a mateřské školy Těchonín na léta 2019-2024 ze dne 23. 1. 2019
6. Školní vzdělávací program pro předškolní vzdělávání *Jaro, léto, podzim, zima, v naší školce je to prima*, platnost od 1. 9. 2021
7. Třídní vzdělávací program, školní rok 2022/2023
8. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání ZŠ Těchonín, platnost od 1. 9. 2017
9. Školní vzdělávací program pro zájmové vzdělávání ve školní družině, platnost od 1. 9. 2019
10. Školní řád mateřské školy s účinností od 1. 9. 2022
11. Školní řád základní školy s účinností od 28. 6. 2022
12. Vnitřní řád školní družiny s účinností od 1. 9. 2016
13. Školní matrika, školní rok 2022/2023
14. Rozpis přímé pedagogické činnosti, školní rok 2022/2023
15. Rozvrhy hodin tříd a učitelů, školní rok 2022/2023
16. Třídní knihy mateřské školy a základní školy, školní rok 2022/
17. Přehledy výchovně vzdělávací práce školní družiny a zápisní listky, školní rok 2022/2023
18. Záznamy z jednání pedagogické rady, školní roky 2021/2022, 2022/2023
19. Výroční zpráva o činnosti školy za školní rok, školní rok 2021/2022
20. Personální dokumentace pedagogických pracovníků, školní rok 2022/2023
21. Osobní dokumentace dětí a žáků, školní rok 2022/2023
22. Dokumentace k prevenci rizikového chování a bezpečnosti žáků, školní rok 2022/2023

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pardubický inspektorát, Sukova třída 1556, 530 02 Pardubice, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na e-podatelnu csi.e@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Mgr. Bc. Iva Morávková, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Bc. Lenka Kalinová, kontrolní pracovnice

Mgr. Lenka Kárská, školní inspektorka

Datem vyhotovení inspekční zprávy se rozumí datum posledního podpisu člena inspekčního týmu.